herpy

SKINKER

South-western Crevice Skink

Egernia napoleonis

En mellemstor, fladbygget og dagaktiv skink fra klipper og skove i det sydvestlige Australien. *Egernia napoleonis* gemmer sig i sprækker under bark og sten og føder levende unger. Der findes næsten ingen dokumenteret viden om pasning i terrarium, så vejledningen bygger på arten i naturen og på de nære slægtninge *Egernia striolata*, *Egernia cunninghami* og *Egernia kingii*.

Familie: Scincidae Tidligere navn: *Tiliqua napoleonis; Contundo napoleonis; Egernia bos*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**13-14 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende og klippeboende**
Biotop	**Klippeterræn og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**100 × 50 × 60 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Hotspot	**35-40 °C**
Temperatur, nat	**14-20 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, frugt og planter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kuldstørrelse	**1-6 unger**
Kuld pr. år	**1**
Drægtighed	**90-120 dage**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste III (Australien, som alle *Egernia*-arter) og i bilag C i EU's forordning om handel med vilde dyr. Dyr skal være lovligt erhvervet, og dokumentation for oprindelsen skal følge dyret. CITES-tilladelser og -certifikater udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Ingen skinker er forbudt at holde i Danmark efter bekendtgørelsen om dyr, der ikke må holdes af private.

Om arten

Egernia napoleonis er en kraftigt bygget, men forholdsvis fladtrykt skink. Overgrunden er olivenbrun med små, mørke pletter, der ligger i tre længderækker langs ryggen, og på siderne løber en bred, lys zone. Rygskællene er stærkt kølede med to til fire skarpe kamme pr. skæl. Overlæberne er hvidlige og bugen laksefarvet til orangebrun. Voksne dyr måler i gennemsnit 13-14 cm fra snude til kloak. Samlet længde og vægt er ikke dokumenteret.

Arten hører til den australske *Egernia*-gruppe af store skinker og er nærmest beslægtet med *Egernia striolata*. Den adskilles fra *Egernia kingii* på de lyse overlæber og den lyserøde bug. Det videnskabelige artsnavn henviser til Terre Napoléon, et gammelt navn for dele af det sydlige Australien. Arten blev beskrevet i 1838 af John Edward Gray. Levetid er ikke dokumenteret for arten selv; nære slægtninge bliver 10-20 år, og tallet i boksen er lånt derfra. Kønsmodenhed er ikke dokumenteret.

Udbredelse og levested

Egernia napoleonis findes kun i det sydvestlige Western Australia, fra kystsletten ved Swan River og jarrahskovene i sydvest til kystsletterne omkring Esperance, og på øer i Recherche-øgruppen. Arten er almindelig og ikke truet.

Australien tillader ikke eksport af vilde krybdyr, så alle dyr i handlen uden for Australien stammer fra opdræt.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Levestedet er åben skov, åben lynghede, krat og klippefremspring i et tempereret, middelhavsagtigt klima med varme, tørre somre og milde, våde vintre. Arten er dagaktiv og både klatrer og lever mellem sten: den gemmer sig under løs bark og i sprækker i klipper og træer.

Hvad arten spiser i naturen, er ikke beskrevet i detaljer. De nære slægtninge i *Egernia*-gruppen er altædende med en stor del insekter og planter.

Pasning

TERRARIET

Der findes næsten ingen dokumenteret viden om pasningen af *Egernia napoleonis*. Anbefalingerne bygger på klimaet i udbredelsesområdet, på levestedet og på de nære slægtninge *Egernia striolata*, *Egernia cunninghami* og *Egernia kingii*, som har samme krav til lys, varme og indretning. Tallene er lånt derfra, hvor andet ikke er nævnt.

Egernia napoleonis klatrer og kryber ind i sprækker, så højden og antallet af skjul betyder mere end gulvarealet. Et par skal have mindst 100 × 50 × 60 cm (længde × bredde × højde), og større er bedre. Målet ligger mellem målene for den mindre *Egernia striolata* og den større *Egernia cunninghami*.

Byg mange smalle sprækker i flere højder af flade stykker kork, skiferplader lænet mod bagvæggen, en stak tynde plader med smalle mellemrum og grene, så dyret kan gemme sig under noget, der svarer til bark og klippespalter. Stil sten direkte på bunden, så de ikke kan undergraves. Bunden kan være en blanding af jord, kokosfibre og bark i et lag på mindst 10 cm; undgå fint sand alene, fordi det kan give øjenirritation og tarmforstoppelse. Der skal være en stor, flad solsten og en stabil vandskål. Terrariet skal være godt ventileret og have et tæt, flugtsikkert låg.

TEMPERATUR

Om dagen skal luften være 25-30 °C med en tydelig gradient fra den kølige til den varme ende. Under en halogenspot ligger en flad sten eller gren, hvis overflade skal nå 35-40 °C målt med et infrarødt termometer. Om natten må temperaturen falde til 14-20 °C.

Dag- og solpladstallene er lånt fra *Egernia striolata* og *Egernia cunninghami*, nattallene fra *Egernia kingii*, som lever i samme del af Australien. Kortere dage og lidt lavere temperaturer om vinteren følger klimaet i udbredelsesområdet. Om en egentlig vinterhvile er nødvendig i terrarier, er ikke dokumenteret.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være 40-60 %. Forstøv terrariet let et par gange om ugen, og hold bunden let fugtig under ét skjul i den kølige ende, så dyret selv kan vælge. Der skal altid stå en vandskål med frisk vand fremme. Skift vandet dagligt, og vask skålen hver uge. Tallene er lånt fra *Egernia cunninghami* og *Egernia kingii*.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Egernia napoleonis er dagaktiv og skal have UVB, så længe lyset er tændt. Et UVB-rør i reflektor over solpladsen, der dækker omkring halvdelen af terrariets længde, giver Ferguson-zone 3. Zonen er lånt fra *Egernia striolata* og *Egernia cunninghami*. Placér solpladsen, så dyrets ryg er mindst 20 cm fra røret; afstanden afhænger af rørets styrke. UVB trænger ikke gennem glas eller plast, og rørene skiftes efter fabrikantens anvisning.

Supplér med stærkt, hvidt dagslys. Lysperioden er omkring 14 timer om sommeren og 12 timer om vinteren.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Varme og temperatur

FODER

Føden er ikke dokumenteret for *Egernia napoleonis*, så fodringen følger de nære slægtninge: en altædende kost med mange insekter og en god del plantemateriale.

Giv insekter som kakerlakker, fårekyllinger, græshopper og melorme samt snegle. Dertil kommer grønt og vilde urter som mælkebøtte, kløver og endivie, hakkede grøntsager som squash og sød kartoffel, blomster og lidt frugt som godbid. Vask alt grønt og vilde urter, før det gives.

Unge dyr fodres dagligt, voksne tre gange om ugen i små portioner, skiftevis grønt og dyrisk føde. Drys insekter og grønt let med kalk, og giv et vitamintilskud en gang om ugen. Kost med meget kød og fedt giver fedme.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Egernia napoleonis er en dagaktiv skink, der bruger sprækker som skjul og klatrer på bark og sten. Nære slægtninge i samme gruppe, fx *Egernia striolata*, lever i familiegrupper. Om det gælder *Egernia napoleonis*, er ikke dokumenteret. Hold derfor dyrene enkeltvis eller parvis, og tilføj kun nye dyr efter karantæne og under opsyn. Skil dyrene ad, hvis de slås.

Dyrene egner sig ikke til meget håndtering. Rolig adfærd og faste rutiner mindsker stress.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for *Egernia napoleonis*. Kønnene er svære at skelne udefra, og sikker kønsbestemmelse kræver en dyrlæge med erfaring i krybdyr.

PARRING

Parringens forløb og en eventuel vinterhvile før parring er ikke dokumenteret. En køligere periode med kortere dage om vinteren svarer til klimaet i udbredelsesområdet.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten føder levende unger. Kuldets størrelse, hvor ofte hunnen føder, og tidspunktet på året er ikke dokumenteret. Nære slægtninge får 1-6 unger en gang om året, og tallet i boksen er lånt derfra. Ungerne fødes fuldt udviklede og klarer sig selv fra første dag, men de skal have smalle skjul, hvor de voksne ikke kan jage dem.

INKUBATION

Der er ingen æg at udruge. Drægtighedens længde er ikke dokumenteret; 3-4 måneder i boksen er lånt fra *Egernia stokesii* og *Egernia hosmeri*. Giv den drægtige hun ekstra føde, kalk og UVB, og hold terrariet roligt. Der skal være flade skjul, hvor hun kan føde.

OPDRÆT AF UNGER

Størrelse og vægt ved fødslen er ikke dokumenteret. Giv ungerne et terrarie med mange smalle skjul, UVB og små insekter og finthakket grønt dagligt, drysset med kalk. Hold ungerne under opsyn, og skil dem fra de voksne, hvis der ses aggression.

Sundhed og typiske fejl

Egernia napoleonis formodes at være hårdfør, når temperatur, lys og bund er rigtige, som de nære slægtninge. De typiske problemer hos skinker i terrarier er:

- Kalkmangel og knogleskørhed ved for lidt UVB og ensidig kost.
- Fedme ved for meget fedtholdig føde og lidt bevægelse.
- Svampeinfektion på bug og fødder ved vedvarende fugtigt underlag.
- Indvendige og udvendige parasitter, især hos nye dyr.
- Kampskader og stress ved for tæt eller uroligt hold.

Sæt nye dyr i karantæne i mindst en måned, før de kommer sammen med andre. Dyrene skjuler sygdom godt, så kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr ved ændret appetit, vægttab eller hævelser.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.